

ՀԱՆԴԻՍ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

Ի

ՀԻՆԳՆ ՄԱՅԻՍԻ

Ոչ ևս է նա . որպէս անշարժ՝
ի մահագոյժն հեծովիւն ,
եկաց դիակն անյիշատակ ,
Յայնքանի զիրկ 'ի շքնշնն ,
Այսպէս 'ի թունդ , յապուշ թըմբիր
Համբաւն ընդ այն՝ կայ երկիր :

Լուռ ըզվերջին առեալ խորհել
Բաշխապարզն առնն ըզժամ ,
Եւ վարանի՝ արգեօք գայցեն
Մահկանացուի հետք նըման ,
Զարինըռուշտ փոշի նորին
Դընել կոխան ընդ ոտին :

Բղնա 'ի դահ փայլակնացայտ
Ետն ոգիս , լուռ եկաց .
Եւ հետ ընդ հետ մինչ անդադար
Գլեցաւ , յարեաւ և գըթեաց ,
Ի բիւրաւոր ձայնից զըրուագ՝
Ոչ խառնեցաւ իւր նըւագ :

Կոյս 'ի շքնթող զըրուատանաց
Եւ վատշուէր յեպերից ,
Յուզեալ յառնէ արդ ընդ յանկարծ
Սուզիլ այնքան ճաճանկից .
Եւ յարմարէ առ սնար շիրմի
Տաղ՝ զի արդեօք մի մեռցի :

ՅԱլպնան բարձանց մինչ 'ի Յուրանս ,
Մանանարայ 'ի Հռենոս
Անվանելոյն շանթք հետամուտ
Ընդ փայլականց թրուան ցոլս .
Հար 'ի Սկիլլայ ցըճանայիւս ,
Ի մի ծովէ անդր 'ի միւս :

Եղէն ըստոյդ արդեօք այն փառք .
Յետնոց վըճիռս այս զըժնեայ .
Ճակասք յերկիր խոնարհացուք
Վէհին Անմահ՝ որ 'ի նմա
Դրոշմել հաստիչ գիւրոյ ոգւոյն
Ընտրեաց ըզտիպ լայնագոյն :

Ընդ մըրրկոյոյդ և սըրտաթունդ
Հըրճուանս մեծի խորհրդոյ ,

'Դ անժոյժ սըրտի ծուփս եռանդուն՝
Վառեալ թագին 'ի սիրոյ ,
Զոր և առեալ տան՝ 'ի մըրցանս ,
Ըզխոյ մըտաց լոկ տենչանս ,

Ընդ այս համայն անց 'ի հանդէս .
Փառք մեծ ըզհետ վըտանդին ,
Ընդ փախըստեանն և յաղթանակք ,
Պալատն , աքսոր ցաւագին ,
Երկիցս հարեալ նա 'ի գետին ,
Երկիցս յարեալ 'ի բաղին :

Ետ գիւրն անուն . դարք կըրկնաթիւ
Վառեալ միմեանց զիմամարտ ,
Առ նա 'ի սպաս դարձան հարկի ,
Զանձնիւր բաշխից լըսել պարտ .
Նա զըռուլիւն սաստեալ նոցուն ,
Դատող նըստաւ զերագոյն :

Ել նա 'ի բաց . յանձուկ տիւռնս
Կընքեաց զաւուրց կեանս ունայն .
Առիթ ամբաւ նախանձանաց ,
Եւ խորագղած գըթուլթեան ,
Մըշտաբորբոք ոգւոց 'ի հեռ ,
Անանձնեւոց և 'ի սէր :

Զերդ ըզզըլխով նաւաբեկին
Զեղուն 'ի պտոյտըս ալիք ,
Ալիք՝ զորովք թըշուառն այն հէգ ,
Խոր գառաշինն անդ և ձիդ ,
Տարածանէր զաշս ընդունայն
Դիտել ափունս բացական :

Այսպէս զոգուով նորին դիզաւ
Յիշատակացըն կարկառ .
Քանխն , ո՛հ , յետնոց՝ զանձնէն
Պատմել անձկաւ բուռն եհար ,
Եւ գլուխտեանց թերթիւքն ամբաւ
Վաստակարեկ ձեռքն անկաւ :

Քանիցս աւուրն 'ի մահ լըռիկ
Եւ ձեռնունայն չիջուցեալ ,
Խոնարհեալ զբիւրսն շանթընկէց ,
Բազուկքն 'ի լանջս իւր 'ի ծալ :

կառեաւ եկաց, և անդ 'ի նոյն'

Անցելոյն յուշ ընդհարաւ:

Աժ ըզմբոտաւ զլրանսն անկայուն,

Եւ զձորսն անցեալ գիմագրաւ,

Ըզգարդ զինուց փայլահնացայտ,

Զձիւց ծրփանս քաշարաւ,

Ըզպետութեան յուզմանցն աղէտ,

Զհլոթիւն անդէն հետ ընդ հետ:

Ո՛հ, յայսբանի կեղեքանաց

Նուաղեալ արդեօք ողեսպառ

Եւ անձկաբեկ լըբաւ անյոյս:

Այլ ձեռն յերկնից մեհափոռ

Էջ և զըթովք ըզնա էած

Ի քաղցրասիւք շունչ կենաց:

Եւ խաղացոյց ընդ ծաղկաւէտ

Ակընկալեաց պողոտայն,

Թարգմ. Հ. Ա. Թ.

Յաւիտեանց դաշտս, 'ի մըրցանակ

Յաղթող բաղձից ամենայն:

Ուր հին պերճանք շիջելափառ:

Են լըռութիւն և խաւար:

Հաւասար, անմահգ և բարերար,

Ո՛վ յաղթութեանց դու սովոր,

Գրբիւն և զայս, և ուրախ լեր,

Զի ոչ երբեք գըլխակոր

Ի Գողգոթայ խոնարհութիւն

Էջ բարձրութիւն պանծագոյն:

Դու պարտասեան 'ի յաճինէ

Ցրուեալ ըզխօսս համայն թիւր:

Որ հարկանէ Տէր և կանգնէն,

Հեղու ըզվիշտ և ըզգիւր,

Զամայացեալ մահճին սնարաւ

Էջ առ նըմին բազմեցաւ:

Ա. ՄԱՆԾՈՆԻ

ՅԱՐԱՍՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅՐ ՄԵՐ

Լըւայ երբեմն — յաղբատ խըղի —

Իրեր ոմն զաղօթս հըրաշաղի

Ողբ, յայս ձև, իմ առաջի:

« Հայր մարդկութեան, Հայր երկնաւոր,

« Քոյին անուղ անժամանակ

« Սուրբ եղիցի առհասարակ:

« Դու մեզ կացցես միշտ թագաւոր,

« Կամք քոյ 'ի մեզ յար եղիցի,

« Որպէս յերկինս նոյն և յերկրի:

« Զօրքատօրէն ըզմերըս հաց

« Տուր մեզ ձեռամբ առատ գըլթած:

« Եւ որպէս մեք պարտապանացս

« Թողումք թող մեզ պարտս երկնաւորացս

« Ներեալ, ո՛վ Հայր, որդեաց քոյին,

« Մի թողուր մեզ 'ի փորձութիւն,

« Երբեքայթից նենգաւորին

« Փըրկեալ ըզմեզ: »

Հանդէպ խաչին

Զայս աղօթէր. լոյս կանթեղին

Տաւաւ աղբոս նըսեմանայր,

Այլ սիրտ ծերոյն զըւարթանայր

Յաղթից բանս կենդանարար:

Փոռերս

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Զորս դիս հարաւ է պատած,

Լոյս արեւուն գեղապանծ:

Թարգմ. Հ. ՔԵՐԵԱՔԵ ՔՈՒՆԵՐԵՆՆ

Վերէն երկնից ջինջ կամար

Անամպ փայլի միշտ պայծառ:

Այլ ջինջ երկնիցըս ներքև,

Սիրտըս պատեն խորհուրդք սև,

Քան իր իմ միտքս ընկնի

Ամպոտ երկինքն հայրենի:

Յիշեմ զերկիրն այն անյուր,

Ուր չիք ոչ ժայռ, ոչ բարձունք,

Ուր մայրք շիտակ ու կանգուն,

Շուք կու սփռեն լըճերուն:

Հօն Արեգակն պայծառ չէ,

Զուրկ է երկիրն այն վարդէ,

Երկինք՝ տըխուր ամպապատ

Զերեւի բնաւ պարզ ու զուարթ:

Բայց այդ երկնիցըս ներքև

Ունցաւ դաշար իմ արև,

Հօն իմ յոյսեր սըրբազան

Ոսկի երազք մանկական:

Անտառք հօն տան խուլ խօյին,

Լըսուի հողմոց մըռընչիւն:

Այլ քաղցր է վիշտ հայրենեաց

Քան շինութիւն օտարաց:

Հօս շինութիւն չէնք չունի:

Տըխրած է միշտ իմ հոգի:

Ինձ ի՞նչ օգուտ լոյս արև

Կապոյտ երկինք 'ի վերև:

Ս. ՍԱՐԵԿԻՍԻԱՆ